

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού

Διεύθυνση: ΣΤΑΔΙΟΥ 5, GR105 62, ΑΘΗΝΑ,
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: posdep@posdep.gr Ιστοσελίδα: www.posdep.gr
Τηλέφωνο: 210 3689372 Fax: 210.3689376

Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο Σ

ΑΘΗΝΑ, 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

Α Ν Ο Ι Κ Τ Η Ε Π Ι Σ Τ Ο Λ Η

προς τους

Πανεπιστημιακούς Δασκάλους των Ελληνικών Πανεπιστημίων.

Θέμα: Στην πορεία προς το 10^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ της ΠΟΣΔΕΠ, 13 -16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2011, Αμφιθέατρο ΑΥΛΑ, Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημιούπολη Ιλίσίων.

Αγαπητές και Αγαπητοί Συνάδελφοι,

βρισκόμαστε λίγες μέρες πριν αρχίσουν οι εκλογικές διαδικασίες για την ανάδειξη των αντιπροσώπων των Συλλόγων μελών ΔΕΠ για το 10^ο Συνέδριο της ΠΟΣΔΕΠ. Πέραν των καθιερωμένων λεκτικών στερεοτύπων είναι γενικά αποδεκτό και αδιαμφισβήτητο ότι το 10^ο Συνέδριο είναι το πλέον σημαντικό και κρίσιμο στην εικοσάχρονη πορεία της Ομοσπονδίας των Πανεπιστημιακών Δασκάλων. Αυτή τη θέση θα προσπαθήσω να τεκμηριώσω στο παρόν κείμενο.

Στη χώρα μας η παλαιότητα του θεσμικού μανδύα, συνδυαζόμενη με μια εξ αρχής παρωχημένη κεντρική ακαδημαϊκή επιλογή συγκεκριμένων θεμελιωδών κατευθύνσεων, έχουν οδηγήσει το πανεπιστημιακό σύστημα σε μια εκρηκτική κατάσταση. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται από άλλες παραμέτρους, όπως για παράδειγμα την ανυπαρξία εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού για το χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης και της έρευνας, το γεγονός ότι μεγάλο μέρος του συστήματος διατρέχει τις πρώτες δεκαετίες ύπαρξής του, τα τεράστια ελλείμματα και τις αδυναμίες της κεντρικής διοίκησης για ουσιαστική υποστήριξη, την ανυπαρξία ώριμης ακαδημαϊκής παράδοσης και πολιτισμού.

Διεθνώς, το πανεπιστημιακό σύστημα εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς, που επιβάλλονται από τις ταχύτατες εξελίξεις στις επιστήμες, στην τεχνολογία, στην οικονομία, κατ' επέκταση στην κοινωνία και στον πολιτισμό. Οι νέοι όροι διεθνοποίησης Κράτους, Οικονομίας και Επιστήμης επιτείνουν την ανάγκη αλλαγών.

Ο συνδυασμός των παραπάνω με τη γενικότερη βαθύτατη οικονομική -και όχι μόνο- κρίση που διέρχεται η χώρα καθιστούν την κατάσταση περί τα πανεπιστημιακά πράγματα ιδιαίτερα κρίσιμη.

Η σημερινή ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ, στους 20 περίπου μήνες που πέρασαν, προσπάθησε, εφαρμόζοντας την «κοινή λογική» -στο μέτρο του δυνατού πάντα- να βάλει κάποια τάξη στο χάος, να πιάσει την άκρη του νήματος σε όλα σχεδόν τα βασικά και θεμελιώδη ζητήματα των πανεπιστημίων και των πανεπιστημιακών:

- Προχώρησε με ζήλο και υπευθυνότητα τον **διάλογο και τον προβληματισμό στα κεντρικά θεσμικά ζητήματα** με τη διοργάνωση -μεταξύ άλλων- δύο συνεδρίων: «*Το Λύκειο και το σύστημα πρόσβασης: οι αναγκαίες αλλαγές*» τον Οκτώβριο του 2009 και «*Το Πανεπιστήμιο στον 21ο αιώνα: Όραμα, Προβλήματα και Προοπτικές*», τον Απρίλιο του 2010.
- Ανέδειξε με συστηματικό και τεκμηριωμένο τρόπο το μεγάλο πρόβλημα της τραγικής **οικονομικής κατάστασης των πανεπιστημιακών δασκάλων** και πρόβαλε έντονα και συστηματικά την ανάγκη για ένα ειδικό πανεπιστημιακό μισθολόγιο.
- Έδωσε **το παρόν σε κάθε μικρό και μεγάλο θέμα** που απασχόλησε είτε το εκπαιδευτικό σύστημα συνολικά είτε κάποια επιμέρους πανεπιστημιακή μονάδα, καθώς και, εξατομικευμένα, συναδέλφους.
- Προώθησε προς τους αρμόδιους της Πολιτείας όλα τα θέματα, που χρειάζονταν την αντίστοιχη υποστήριξη
- **Συμπαραστάθηκε σε κάθε συνάδελφο** απέναντι στην αυθαιρεσία, την αδιαφορία και την αδικία της εξουσίας, στην οποιαδήποτε έκφρασή της.
- Προώθησε με σοβαρότητα και αποτελεσματικότητα **τη συνεργασία με όλους τους άλλους φορείς διδασκόντων, ερευνητών** και εργαζομένων του ενιαίου χώρου ανώτατης εκπαίδευσης και έρευνας. Επίσης συνάντησε πλειάδα θεσμικών εκπροσώπων των Πανεπιστημίων, Ομοσπονδίες του χώρου της Παιδείας αλλά και ευρύτερα των εργαζομένων (ΓΣΕΕ) και επιστημονικές ενώσεις (ΤΕΕ, ΔΣΑ, ΠΙΣ), κλπ.
- Προώθησε τη **συμμετοχή της ΠΟΣΔΕΠ σε όλα τα φόρα** δημόσιου επιστημονικού και κοινωνικού διαλόγου, και σε όλες τις διαδικασίες που αφορούσαν θέματα σχετικού ενδιαφέροντος.
- Πρόβαλε και **υπερασπίστηκε θέματα ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ηθικής**.
- Υπερασπίστηκε σε όλους τους τόνους **θέματα αξιοκρατίας, αριστείας και διαφάνειας** στην εκπαίδευση και την έρευνα.
- Προώθησε με κάθε τρόπο και σε κάθε ευκαιρία **την ανάπτυξη ενός άλλου ακαδημαϊκού πολιτισμού** μέσα σε ένα ζωντανό δημιουργικό πανεπιστήμιο σταθερά ανοικτό τόσο εσωτερικά όσο και προς την κοινωνία, την οικονομία και τον πολιτισμό.
- Ανέδειξε σε ζήτημα πρώτης γραμμής το τεράστιο θέμα των **επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη γκρίζα ζώνη της μεταλυκειακής και προ-πανεπιστημιακής** εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ένα θέμα στρατηγικής σημασίας για το μέλλον του ελληνικού πανεπιστημιακού συστήματος.
- Πρωτοστάτησε σε κινήσεις με άλλες επαγγελματικές οργανώσεις και επιστημονικές εταιρίες για την **ποιοτική αναβάθμιση της δημοκρατίας** και των θεσμικών της εκφάνσεων και για την εμβάθυνση της κοινωνικής συνοχής.
(βλέπε, Συνημμένα)

Απέναντι σε όλα αυτά είχαμε μια Πολιτεία –ανεξάρτητα από κυβέρνηση- αναποτελεσματική, βραδυπορούσα, ασυνεπή και αφερέγγυα στις υποσχέσεις, επιφανειακή στη μελέτη σοβαρών θεμάτων, ανακόλουθη, αδιαφανής, αναξιοκρατική, φοβική απέναντι στο καινούργιο αλλά και τα σοβαρά ζητήματα –και στα μικρά και στα μεγάλα- και τέλος υπέρ το δέον επικοινωνιακή με κύριο γνώμονα τον εντυπωσιασμό και όχι την ουσία. Αναλυτικότερα:

- 1) Στο πολύ σημαντικό θέμα της **χρηματοδότησης των προγραμμάτων της έρευνας** μέσω του ΕΣΠΑ, επιδεικνύεται μια αχαρακτήριστη βραδυπορία και αναποτελεσματικότητα σε όλα τα βήματα ανάπτυξης του προγράμματος, από όλες τις ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας που το χειρίστηκαν. Αποκορύφωμα αποτελεί το ανεξήγητο παίγνιο που διαδραματίζεται τους τελευταίους μήνες απέναντι σε χιλιάδες νέους ερευνητές – υποψήφιους διδάκτορες και μεταδιδάκτορες- αλλά και συναδέλφους έλληνες και ξένους όλων των πανεπιστημίων και των ερευνητικών κέντρων της ημεδαπής και πολλών της αλλοδαπής. Αν συνεχιστεί αυτή η πορεία –σε συνδυασμό με τη ραγδαία μείωση της χρηματοδότησης των πανεπιστημίων από τον τακτικό προϋπολογισμό- σε λίγο η «πολιτική» αυτή θα έχει διαβεί τα όρια μια τραγωδίας εθνικών διαστάσεων για την παιδεία, την οικονομία και τον πολιτισμό της χώρας.
- 2) Στο θέμα των **μεγάλων θεσμικών αλλαγών** στην ανώτατη εκπαίδευση (αλλά και στις άλλες βαθμίδες) ακολουθούνται ακριβώς τα ίδια βήματα της προ πενταετίας επιχειρηθείσας μεταρρύθμισης, με έντονη τη διάθεση απαξίωσης του ελληνικού πανεπιστημίου και ιδιαίτερα των πανεπιστημιακών δασκάλων. Επιδεικτικά αγνοείται από τους υπεύθυνους το γεγονός ότι, με τη σημερινή μορφή περιορισμένης αυτοδιοίκησης των Πανεπιστημίων, ουσιαστικά συνυπεύθυνη και συνυπόλογη για τα όποια σκάνδαλα και άλλα φαινόμενα κακοδιοίκησης, αδιαφάνειας, διαπλοκής και διαφθοράς είναι και η ίδια η Πολιτεία, οι άνθρωποί της και το καθ' ύλη αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας. Το επόμενο διάστημα θα γίνουμε μάρτυρες μια πιο έντονης, συστηματικής και καλά σχεδιασμένης επίθεσης κατά του ελληνικού πανεπιστημίου και των δασκάλων του. Φαίνεται ότι δεν έχει γίνει σε όλους σαφές πως οι μεγάλες θεσμικές αλλαγές απαιτούν σοβαρές μελέτες και σχεδιασμό, ουσιαστικό διάλογο με συναινήσεις, χωρίς προκαταλήψεις και εμμονές και ένα επίσης καλά μελετημένο σχέδιο μετάβασης. Η ανυπαρξία όλων αυτών οδηγεί αναγκαστικά σε υποκατάστατα, όπως τα διάφορα επικοινωνιακά τερτίπια και οι ηθικολογικοί λεονταρισμοί χωρίς βάση και αντίκρισμα. Όλα αυτά όμως συνιστούν ένα σύνολο πολύ κακών υπηρεσιών προς το Πανεπιστήμιο, την Παιδεία αλλά και τη χώρα γενικότερα. Τα όποια υπαρξιακά προβλήματα και αλλά και τις θεμελιακές ατέλειες του πολιτικού συστήματος δεν μπορεί και δεν οφείλει να τα πληρώνει συνεχώς το ελληνικό πανεπιστήμιο.
- 3) Τα **«κολέγια», τα «ιδιωτικά πανεπιστήμια»** και οι άλλες παρόμοιες επιχειρήσεις κατάρτισης και εκπαίδευσης, λειτουργούν μέσα σε ένα ατελές, σκόπιμα διάτρητο και ασαφές θεσμικό πλαίσιο και χάρη σε μια διακομματική ανοχή, εγκαθιδρύουν ουσιαστικά ένα σύστημα ιδιωτικών κερδοσκοπικών πανεπιστημίων σε μια γκρίζα πολιτική ζώνη, μη-ελέγχου και έντονου αποικιοκρατικού χαρακτήρα.
- 4) Τα **οικονομικά των πανεπιστημιακών** αντιμετωπίζονται από την Πολιτεία τουλάχιστον την τελευταία 20-ετία με μια ισοπεδωτική αντίληψη εξομοίωσης με το επίπεδο των δημοσίων υπαλλήλων και συμπίεσής τους στα επίπεδα του μέσου μισθού των εργαζομένων. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι απολαβές μας βρίσκονται στο κατώτερο

σημείο συγκρινόμενες με αυτές των συναδέλφων των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ίδια στιγμή μάλιστα που ο μισθός άλλων ομάδων δημόσιων λειτουργιών -με ασυγκρίτως κατώτερα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα και καθήκοντα- έχει εκτιναχτεί σε προκλητικά, για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση, ύψη, με τη σιωπηρή και «ένοχη» συναίνεση των πολιτικών ιθυνόντων.

Αγαπητές και Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Στη σημερινή συγκυρία και με βάση τις κρισιμότερες αποφάσεις, που πρόκειται να ληφθούν το επόμενο διάστημα για το παρόν και κυρίως το μέλλον της ανώτατης εκπαίδευσης στη χώρα μας, θεωρώ ότι πρώτιστο καθήκον όλων μας αποτελεί η διοργάνωση ενός ΜΑΖΙΚΟΥ Συνεδρίου της Ομοσπονδίας των Πανεπιστημιακών Δασκάλων, ενός συνεδρίου που θα αποτελέσει το βήμα έκφρασης όλων των ιδεών, προτάσεων, θέσεων και στρατηγικών, που αναπτύσσονται τα τελευταία χρόνια στους χώρους μας.

Καλούμε όλους τους συναδέλφους με θέσεις και προβληματισμό για τα πανεπιστημιακά δρώμενα να έλθουν στο Συνέδριο. Ακόμα και αν δεν καλύπτονται από τα υπάρχοντα ψηφοδέλτια, ας διαμορφώσουν καινούργια. Οι καιροί όχι μόνο το επιβάλλουν αλλά και το απαιτούν!!! Θέλουμε το 10^ο Συνέδριο να αποτελέσει τον κοινό τόπο συνάντησης όλων των δημιουργικών δυνάμεων της εκπαίδευσης, της έρευνας, της γνώσης και της εμπειρίας. Το πανεπιστήμιο χρειάζεται μεγάλες ριζικές αλλαγές. Αλλαγές όμως οι οποίες οφείλουν να αποτελέσουν αντικείμενο πραγματικής διαβούλευσης εκείνων, που ζουν στο πανεπιστήμιο, και το γνωρίζουν καλύτερα από τον καθένα. Οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι είναι πρωτίστως αυτοί, που ΜΠΟΡΟΥΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ να ΑΠΟΦΑΝΘΟΥΝ γι' αυτά τα κεφαλαιώδη εθνικά ζητήματα.

Θεωρούμε ότι το 10^ο Συνέδριο της ΠΟΣΔΕΠ -στις 4 μέρες που θα διαρκέσει- θα έχει επιτελέσει τους στόχους του, αν μπορέσει να αποτελέσει το χωνευτήρι όλων των απόψεων, ιδεών και προτάσεων, που κυκλοφορούν στον ακαδημαϊκό χώρο και να καταλήξει σε ένα σύνολο θέσεων και αποφάσεων, που θα καθορίσουν την πορεία μας στα επόμενα χρόνια, βοηθώντας συγχρόνως και στην επίλυση των τεράστιων και χρόνιων προβλημάτων του πανεπιστημιακού συστήματος.

Ένα πρέπει να είναι το σύνθημα των ημερών που έρχονται:

«ΚΑΝΕΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΝΑ ΜΗ ΜΕΙΝΕΙ ΜΑΚΡΥΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΛΠΕΣ»

Η ΑΥΛΑ της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών μας χωρά όλους!!!

Συναδελφικά και φιλικά,
Νικόλαος Μ. Σταυρακάκης,
Καθηγητής Ε.Μ.Π., ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΟΣΔΕΠ

Συνημμένα: Προσχέδιο Απολογισμού Πεπραγμένων της ΠΟΣΔΕΠ για τη διετία 2009-2011(βλέπε, <http://www.posdep.gr/>)